

Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
Project Renovatie
Heinenoordtunnel

Boompjes 200
3011 XD Rotterdam
Postbus 2232
3500 GE Utrecht

T
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Daisy Hofmans
Omgevingsmanager

T 06-21 58 53 94
Daisy.hofmans@rws.nl

Datum
16 september 2019

Bijlage(n)
Kaart OHW
Presentatie

verslag

Verslag van bijeenkomst Heinenoordtunnel

Omschrijving	Bijeenkomst inzake Renovatie Heinenoordtunnel
Datum bespreking	16 september 2019 16.00 – 18.00 uur
Deelnemers	John Breedveld (VBO Freshworld) Richard den Haan, Marlies Mulder, Samantha Lugthart, Thijs Dogterom (FoGo) Jacob Klink (federatie ondernemersverenigingen Drechtsteden) Raymond van Galen (OHW) Corine Breevaart (ConQuest) Martin Roobol (gemeente Hoeksche Waard) Loes Konemann (OHW) Cees Vingerling (De Verkeersonderneming) Peter van der Ham, Daisy Hofmans, Marjolein Brandt, Jos Kroon (RWS)
Afschrift aan	Paul Veth (Ondernemersfederatie Drechtsteden) Annelijn de Bakkers (gemeente Hoeksche Waard) Bert van der Heijden (RONGO) Steven Corijn (OHW) De heer W. van Helden (Drechtsteden)

Agenda

1. Welkom en inleiding
2. Toelichting renovatie
3. Samenwerking bedrijven
4. Gesprek
5. Hoe verder

Doel van de bijeenkomst is dat aan het einde van deze bijeenkomst iedereen hetzelfde informatieniveau heeft en dat we afspraken hebben gemaakt over samenwerking en communicatie.

Ad 1 Welkom en inleiding

- Welkom door Raymond van Galen – OHW.
- FoGo zoekt contact met West Brabant en Schouwen Duiveland om hen ook aan tafel te krijgen.
- OHW heeft kaart laten maken met alle werkzaamheden in regio.
- dhr Klink mist een aantal werkzaamheden op de uitgedeelde kaart.

- Aanwezigen maken zich grote zorgen over de bereikbaarheid en de (economische) effecten van de vele werkzaamheden (projecten) die de komende jaren in de regio gepland staan. Willen weten waar ze op de lange termijn aan toe zijn.
- Aanwezigen hebben het gevoel onvoldoende gehoord te worden.

Ad 2 Toelichting op de renovatie

Aan de hand van een presentatie (bijgevoegd bij het verslag) geeft Rijkswaterstaat (RWS) een toelichting op de renovatie.

Renovatie van de Heinenoordtunnel is onderdeel van het programma Vervanging en Renovatie. In Zuid-Holland worden tot 2030 13 bruggen, 8 tunnels en 10 wegen gerenoveerd, vervangen of aangelegd. Zie voor meer informatie: [Samen werken aan een bereikbaar Zuid-Holland](#).

De Heinenoordtunnel is de eerste tunnel die in dit kader gerenoveerd wordt. De renovatie is nodig om de veiligheid van de weggebruikers - ook in de toekomst - te kunnen blijven garanderen. Om de tunnel ook op de lange termijn veilig, betrouwbaar en beschikbaar te houden.

Belangrijk: de Hoeksche Waard en de regio daarbuiten blijven bereikbaar, maar hinder is onvermijdelijk. RWS doet er van alles aan om deze zo beperkt mogelijk te houden, maar kan dat niet alleen. Hebben medewerking nodig van bedrijven, (zorg)instellingen en publiekstrekkingen en de weggebruiker moet zijn/haar reisgedrag (willen) aanpassen.

RWS is in 2017 (ruim 5 jaar voor de renovatie) begonnen met de voorbereidingen. Er zijn diverse vooronderzoeken uitgevoerd om meer zicht te krijgen in de staat en kwaliteit van de tunnel, de technische installaties en systemen en om beter te kunnen bepalen wat er moet gebeuren.

Vervolgens is gekeken naar hoe de renovatie het beste uitgevoerd kan worden, rekening houdend met een goede balans in bereikbaarheid (zo min mogelijk hinder), veiligheid en uitvoerbaarheid. En uiteraard ook rekening houdend met de kosten die wel in verhouding moeten zijn met de baten. Dat is een lastige puzzel waarbij RWS met verschillende factoren en stakeholders rekening houdt en de hinder zoveel mogelijk wil beperken.

In eerste instantie leek het erop dat de Heinenoordtunnel langdurig afgesloten moest worden om de werkzaamheden uit te voeren. De Velsertunnel, die eerder gerenoveerd is, was bijvoorbeeld 6 maanden niet beschikbaar. Dat was hier geen optie dus is er gezocht naar oplossingen.

Een oplossing is onder andere gevonden in het 'parallel ombouwen', en in het werk in fasen indelen. Dat wil zeggen dat eerst de nieuwe installaties en systemen geplaatst en geïnstalleerd worden voordat we de oude buitengebruik stellen. Om dit te kunnen doen, moet er eerst een middentunnelkanaal worden gebouwd. Daarvoor moet de tunnel volledig dicht.

Andere oplossingen zijn om zoveel mogelijk te werken in verkeersluwe perioden (dus in weekenden, 's nachts en in de vakanties) en maatregelen te treffen om de bereikbaarheid zoveel mogelijk op peil te houden.

Door deze keuzes is de hinder aanzienlijk verminderd. In plaats van minimaal 6 weken volledige afsluiting, is dit nu teruggebracht naar een volledige afsluiting van 2 weken in de zomervakantie van 2023 en van 2024 en in totaal 32 weekendafsluitingen en een aantal nachten in 1 rijrichting verspreid over 2023 en 2024.

De haalbaarheid van deze wijze van uitvoeren is besproken met de markt in een marktconsultatie. In de aanbesteding/uitvraag voor de opdracht (die eind dit jaar naar buiten gaat) is deze wijze van uitvoeren het uitgangspunt, maar wordt de

markt uitgedaagd om nog slimmer te plannen en te bouwen en daarmee de hinder verder te beperken.

Met behulp van verkeersmodellen (strategische verkeers- en vervoersmodellen LMS en NRM) is gekeken waar tijdens afsluitingen het verkeer stagneert en hoeveel voertuigen van de weg af moeten (niet alleen in de Hoeksche Waard, maar ook van bijvoorbeeld de A16 en A27) om de hinder terug te brengen naar het (ambitie)niveau van een de hinder op een reguliere werkdag (de 'normale' file). Hiervoor moeten per dag in totaal zo'n 30.000 voertuigen van de weg af. Op de drukste momenten (tijdens de spits) kan dit oplopen tot zo'n 25% van het verkeer. Een zeer grote opgave dus. Om weggebruikers hiertoe te stimuleren zijn maatregelen nodig. Deze zijn beschreven in een bereikbaarheidsplan met daarin een pakket aan basismaatregelen en een aantal aanvullende optionele maatregelen (zie de presentatie voor een overzicht van deze maatregelen).

Voor de totstandkoming van het bereikbaarheidsplan is actief samengewerkt met betrokken partijen zoals de provincie Zuid-Holland, gemeenten Hoeksche Waard, Barendrecht, Rotterdam, Goeree-Overflakkee, Drechtsteden en Nissewaard, het Havenbedrijf Rotterdam, Metropoolregio Rotterdam Den-Haag (MRDH), vervoerders en het Waterschap, en is gesproken met verschillende bedrijven, ondernemerskoepels en weggebruikers (via focusgroepen n.a.v. een enquête). De komende tijd worden de maatregelen uit het bereikbaarheidsplan verder uitgewerkt en geconcretiseerd.

Enkele partijen aan tafel geven aan niet te zijn betrokken bij de totstandkoming van het bereikbaarheidsplan. Bij de verdere uitwerking van bereikbaarheidsmaatregelen, via onder meer de bedrijvenaankpak (zie volgende agendapunt), wordt een bredere afvaardiging van bedrijven, (zorg)instellingen en publiekstrekkingen betrokken.

Ad 3 Samenwerking bedrijven

Onderdeel van het bereikbaarheidsplan is de zgn. 'bedrijvenaankpak', waarin samen met bedrijven, (zorg)instellingen en publiekstrekkingen wordt gewerkt aan maatregelen 'op maat' om de hinder voor hen, hun werknemers en bezoekers zo veel mogelijk te beperken.

RWS heeft ondernemers nodig om het verkeer te reduceren, en omgekeerd kan RWS ondernemers ondersteunen/helpen bij het treffen van passende maatregelen.

Hierbij wordt niet alleen gekeken naar maatregelen voor de renovatie van de Heinoordtunnel, maar breder. Er wordt ook gekeken naar maatregelen die duurzaam ingezet kunnen worden om de bereikbaarheid van de regio structureel te verbeteren, wat nodig is want het wordt steeds drukker op de weg, ondanks extra asfalt.

Voor deze 'bedrijvenaankpak' werkt RWS samen met De Verkeersonderneming.

De Verkeersonderneming heeft in 2018 een eerste quick-scan uitgevoerd en gesproken met 28 bedrijven (waaronder 6 collectieven) om te verkennen wat de impact van de renovatie is, welke kansen men ziet om de hinder te beperken en hoe men hiervoor wil samenwerken. De uitkomsten deze quick-scan zijn - naast een enquête onder ruim 3.000 weggebruikers uit de regio en een viertal focusgroepen met inwoners van de Hoeksche Waard en de regio - meegenomen in het plan voor de te treffen bereikbaarheidsmaatregelen.

Komende maanden breidt De Verkeersonderneming de quickscan uit. Hiervoor gaat de VO wederom gesprekken voeren, in een breder gebied. Op basis daarvan werken we de meest passende samenwerkingsvorm voor de bedrijvenaankpak uit. De feitelijke aanpak start medio volgend jaar: om enerzijds niet te vroeg te

pieken en anderzijds voldoende tijd te hebben om maatregelen voor 2023 te kunnen treffen.

Ad 4 Gesprek

De ondernemers geven aan de vroegtijdige informatievoorziening en betrokkenheid bij de Heinenoordtunnel te waarderen, maar vragen of het breder getrokken kan worden, dus ook naar andere projecten die eraan komen. Vanuit het collectief heeft men een sterke behoefte om over de brede corridor met RWS te praten, over do's en don'ts.

Aan de voorkant de werkgevers meenemen als serieuze gesprekpartners.

Deze vraag is door RWS genoteerd: RWS neemt dit op met degenen binnen RWS die hierover beslissingsbevoegdheid hebben en koppelt dit terug.

Het volgende willen de ondernemers aan RWS voorleggen:

1. Aan de voorkant betrokken worden, liefst ook bij de planning
2. Inspraak om tot inhoudelijke oplossingen te komen
3. Verenigingen/ ondernemers willen regionaal worden benaderd / dus niet per project of per deelgebied.

Nadere toelichting:

- Er is behoefte aan een compleet/concreter/dynamisch overzicht (ook met werkzaamheden van gemeenten en provincie) zodat de 'pijnpunten' zichtbaar worden en daarop geanticipeerd kan worden.
 - RWS gaat kijken wat kan, wat reëel is en in welke vorm dit overzicht gemaakt kan worden
- Ondernemersverenigingen willen graag verder kijken dan alleen de renovatie van de Heinenoord. Zien liever een ruimere gebiedsafbakening: ZH-zuid (van Gorinchem tot Stellendam) met West-Brabant/Land van Altena en Schouwen-Duiveland. Dus overleg en afstemming niet per project maar gebieds-/regiogericht.
 - Projectteam Renovatie Heinenoord zal deze vraag binnen RWS neerleggen waar deze thuishoort
- Ondernemersverenigingen willen serieuze gesprekspartner zijn aan de voorkant/aan het begin, voordat werkzaamheden gepland worden. Geef belangen bedrijven een plek in de afweging. Willen graag meer participeren en ook investeren in maatregelen. Voorbeeld: Ondernemers denken zelf ook al na over maatregelen zoals een snelboot → kan vooralsnog niet omdat er geen steiger gebouwd mag worden
- Misschien willen ondernemers wel in maatregelen die zijn afgefallen dus geef hierin inzage → voorbeeld: bij N3 is met 30 ondernemers uit Drechtsteden geïnvesteerd in de waterbus/-taxi.
 - RWS zal inzage geven in de 'afgefallen' maatregelen en de redenen daarvoor.
- Gebruik creativiteit van bedrijven. Informeer hen en geef inzicht in omvang hinder (voertuigverliesuren etc.).
- De economische ontwikkeling op Goeree Overflakkee blijft achter, zo is er nog steeds geen glasvezelnetwerk (belangrijk voor gebruik internet door bedrijven). Omstreeks 23 september wordt hopelijk meer duidelijk over de komst van glasvezel. "Hinder door renovatie kan het proces van achteruitgang versnellen". Daarom is direct contact en geregeld overleg met RWS belangrijk.
- Er worden zorgen geuit over de route van gevaarlijke stoffen.

Ad 5 Hoe verder

Onderstaand puntsgewijs wat er aan de orde is gekomen.

- Afsproken: alle informatie, ideeën en vragen delen via secretariaat OHW.

- Vanuit ondernemers bestaat de wens/voorstel voor een regulier/periodiek overleg (liefst breder dan alleen renovatie Heinenoordtunnel) --> optimale betrokkenheid (achterban kunnen consulteren en informeren) --> RWS beraadt zich over hoe dit vorm gegeven kan worden. We moeten onderzoeken/kijken hoe West-Brabant, Land van Altena etc. alsnog aangehaakt kunnen worden (→ is lastig, heel versnipperd/niet georganiseerd) FoGo legt contact met West Brabant en Schouwen Duiveland.
- Vraag: Hoe kan de regio (onder Rotterdam) zich organiseren?
- 'Afgevallen' maatregelen delen zodat gekeken kan worden of en waarin ondernemers zelf willen investeren --> RWS komt z.s.m. met een terugkoppeling.

Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid
Project Renovatie
Heinenoordtunnel

Datum
16 september 2019

W.v.t.t.k/vragen

In een volgend overleg/op een later moment komen we terug op vragen die tijdens de bijeenkomst zijn gesteld

- Waarom Heinenoordtunnel niet 10 jaar naar achteren en eerst alle bruggen (spoed)?
- Kan regio (onder R'dam) zich organiseren?
- Kan RWS kruisverbanden tussen projecten en dilemma's aangeven? Is daar een overzicht van en hoe ziet dat eruit? Wat heeft prioriteit en wat kan nog schuiven/verschoven worden?
- Waarom niet laten meedenken door de markt. Waarom niet in Zuid-Holland? Uitvraag is al dichtgetimmerd?! (Conquest) Meedenken met aannemers/werkgevers over hinderbeperking --> regio-overschrijdend
- Hebben jullie al gedacht aan:
 - Transferium bij De Sluizen
 - Vrachtverkeer alleen over rechterbaan
- Wat voor een verkeer maakt gebruik van de Heinenoordtunnel? Is het lokaal of beroepsvervoer? Wat is de piekbelasting?
- Vormt de stikstofdiscussie hier ook nog probleem?